Ὡραῖες παραστάσεις μᾶς δίδει ὁ ἐξαιρετικὰ συμπαθητικὸς Θίασος τοῦ «Ἀθηναίου». Ἔδγε εἰς τοὺς διευθυντάς του καὶ τοὺς ἠθοποιούς του. Εἶνε μία συγκινητικὴ σύνεργασία, ἐμπνευσμένη ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν ἀλλὰ καὶ καστερίαν διότι τὸ ἀναίσθητον αὐτὸ βῶδι ποὺ λέγεται Ἀθηναϊκὴ Κωμῳδία δὲν κολυβογκινεῖται ἕως τὴν ὥραν ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν θυσίαν ποὺ κάμνουν πρὸς χάριν της οἱ εὐγενεῖς καλλιτέχναι τοῦ Ἀθηναίου.

Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ σᾶς μιλήσωμε γιὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ «Ψιλάργυρου» τοῦ Μολλιέρου. Τὸν ἔδωσαν—φαντασθῆτε!—μιὰ Κυριακὴ σὲ ἀπογευματινή, ἐμπρὸς σὲ ἑκατὸ θεατὰς καὶ ἦταν ἐξαίρετα ποιημένος! Ἔφυγα κατασηκωνημένος ἀπὸ τόσην αὐτοθυσίαν καλλιτεχνικήν. Μόνον εἰς τὴν «Κομεντὶ Φρανσαὶζ» ἔχω δῆ τὸν «Ψιλάργυρον» σὲ ἀπογευματινές!

Δύο λέξεις θὰ σᾶς πῶ γιὰ τὸ «Ἱερὸ Ἄλσος», τὴν πολὺ λεπτὴ κωμῳδία τῶν κ. κ. Καταβὲ καὶ τοῦ Φλέρ, σάτυραν χαριτωμένην κατὰ τῶν φιλολογουσῶν γυναικῶν, μία ἀπ' τὰς ὁποίας συγκατοικεῖ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ τὸς πλέον τολμηρὰς γιὰ ν' ἀποφύγῃ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἕνα παράσημον.

Ὑπάρχουν πολὺ καλοὶ ἠθοποιοὶ εἰς τὸν θίασον. Εἶδα τὸ ἔργον παιγμένο ἀπὸ Πάρισι, μὲ τὸν ἄρθστον καὶ ἀπίστευτον αὐτὸν Μὰξ Ντεγλύ, φουκέτα καὶ κάνυλαν ἀπίστευτης φαντασίας καὶ κεφιοῦ. Δὲν θὰ ἀποτολμήσω συγκρίσεις. Ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοί μας δείχνουν φιλοτιμίαν συγκινητικήν, ἀγωνίζονται νὰ μποῦν εἰς τὸ πετσὶ ρόλων ὁλοτελῶς ξένων πρὸς τὸ περιβάλλον μᾶς. Τί θὰ ἠμποροῦσαμε νὰ ἀποσπάσουμε ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποὺ συγκινοῦν καὶ τὴν πέτρα ἀκόμη μὲ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν μεγαλοψυχὴ ἀντίληψίν των, ἀφοῦ πέραν τῆς ἀντιλήψεώς μας δὲν τοὺς ἐδόθηκε ἀπὸ κανένα τίποτε ἀπολύτως, ἴχνος εἰδικῆς μορφώσεως, ἴχνος ἐνθαρρύνσεως· ἐὰν εἴχαμε ἕνα πειθαρχικὸ καὶ σοβαρὸ Σχολεῖο Θεάτρου, εἰς τὴν ὑπηρεσία ἑνὸς θεάτρου Ἐθνικοῦ, δηλαδὴ ἐπιχορηγημένου ἀπὸ τὸ Κράτος! Δώσατέ μου τὰ παιδιὰ αὐτά, ὀλίγα ὀλικὰ μέσα, μερικοὺς βοηθοὺς εἰδικοὺς γιὰ ὡρισμένα μαθήματα καὶ σᾶς ὑπόσχομαι βραδιὲς μαγικές, Θέατρον ἀληθινόν, παραστάσεις ποὺ νὰ δέχωνται σύγκρισιν μὲ τῆς καλλίτερες τῶν ξένων μεγάλων θεάτρων...

Ἡ κ. Καλογερίκου ἐν πρώτοις μὲ κατευχαρίστησε, μὲ ἐνθουσίασε! Ἡ εὐγενική, ἡ συμπαθέστατη νικοτιανισμένη τοῦ Θεάτρου! Πόσα χρόνια εἶχα νὰ δῶ τὴν «Κυρίαν τοῦ Μαξίμ,»—1908 ἢ 1910—ἀνάμνησιν μου ἀλλοίμονον, μαθητικήν! Τίποτε δὲν ἄλλαξε, τίποτε δὲν ἐκωμῳδήθη, εἰς τὴν ἐνθουσιώδη, καλλιτεχνικὴν αὐτὴν φύσιν... Ἀπεναντίας ἡ φωνή της ἄνοιξε καὶ ἡ ἀρθρώσις της ἔγινε καθαρωτάτη τώρα. Ποία δὲ ἡ ἐμπειρία τηρεῖς τὸ νὰ δίδῃ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸν συνομιλητήν της, δὲν γίνεται δευτερόλεπτον, ἀλλὰ καὶ δὲν βιάζεται οὔτε κατὰ ἕνα δευτερόλεπτον νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησίν της. Ἐθαύμασα εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὴν μακράν, μακρὰν ἐμπειρίαν της, βοηθουμένην ἀπὸ τὸ αἴσθημα γυναίκας ἔξυπνης, καλλιεργημένης. Ὡραία εἶνε καὶ ἡ φυσικὴ distinction της ποὺ τιμᾷ τὴν σκηνήν μας καὶ ἀξιοσημείωτη ἡ καλλιτεχνικὴ ὡριμότης της. Πόσον εἶναι κυρίαρχος ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν, καὶ μὲ πόσην σεμνότητα καὶ πόσον φυσική, ἀλλὰ πρὸ πάντων πόσο θεατρικὰ φυσική. Ὁ δύσπολος Βίλχελμ Μάϊστερ τὴν συγχαίρει καὶ τὴν εὐχαριστεῖ γιὰ τὶς παρῆγορες ὧρες ποὺ τοῦ ἐχάρισε. Μίαν παρατήρησιν ἀκόμη: Χάρις εἰς τὴν ἔμφυτον distinction της δὲν πιθηκίζει τὴν κυρίαν, εἶναι κυρία. Καὶ μπορεῖ φυσικώτατα νὰ μιλῇ σὰν πέτρα τῆς ξένης, τῆς Παρισινῆς Κυρίας. Δὲν ὑπῆρξεδὲ μία συλλαβὴ τοῦ κειμένου της ποὺ νὰ μὴν τὴν ἔτοιμον ἀκριβῶς.

Ὁ κ. Νέζερ δὲν εἶναι βέβαια ὁ Μὰξ Ντεγλύ,—δὲν πρέπει νὰ ἀστειευώμεθα. Ἀλλὰ καὶ τὸ παραξηλώνει ὀλίγον εἰς τὴν γελοιογράφησιν τοῦ ρόλου του, ἔχει ὅμως φαντασίαν καὶ ἱκανότητα συνθέσεως. Ἡ βοῦβῃ σκηνὴ ποὺ παίζει μὲ τὴν κυρίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Καλῶν Τεχνῶν εἰς τὴν β'. πράξιν ἀποδίδεται ἀπ' αὐτὸν μὲ καλὴν φαντασίαν. Ἀλλὰ προσοχὴ πάντοτε ἀπὸ τῆς ὑπερβολές. Δὲν τῆς ἔχει, εὐτυχῶς, αὐτὸς ἀνάγκην καὶ εἶναι πάντοτε ἐνάντιόν του.

Ὁ κ. Ι. Ταβουλάρης δὲν ἔχει μονάχα μεγάλο ὄνομα καλλιτεχνικὸν ἀλλὰ καὶ μέλλον μεγάλον. Δείχνει ἀπέραντο τάλαντο, μίαν πρόωρον ὡρίμανσιν, εὐκολίαν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ λάρυγκος ποὺ μὲ καταπλήσσει. Ἀλλοίμονον ὅμως! γιὰ ὡρισμένους ἴδιους ρόλους, ρόλους ἀνθρώπων posés ἰδίως, ὑπουργῶν κλ. τοῦ λείπει σῶμα. Τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὴν δεσποινίδα ἡ κυρίαν (δὲν σημειώνεται εἰς τὸ πρόγραμμα ἡ Ραφτοπούλου τῆς λείπει καὶ αὐτῆς σῶμα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ πῇ ὅτι τῆς ἀποκλείει νὰ δημιουργήσῃ ἀρκετοὺς ἄλλους ρόλους ἐπάρκεστατα καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Πάντως ἡ ἀντίληψίς της, εἶναι ἀξιοθαύμαστη εἰς τὸ ἀσφυκτικὸν περιβάλλον ὅπου ζοῦν οἱ ἠθοποιοί μας καὶ τὰ μέσα της εἶναι ἀξιοσημείωτα ἐλισσοδιόλου. Φωνὴ μὲ κλίμακα, κοῦλῶς χειριζομένη, μὲ φαντασίαν καὶ ἀποχρώσεις, φυσιογνωμία ἀρκετὰ εὐκίνητη, ἀρκετὰ ἀποκτή, δηλ. συμπαθητική, τέλος ἔξυπνη. Ὅσον διὰ τὴν στρογγυλότητα καὶ τὸ κατακαθισμένο εἰς τῆς δημιουργίες της δὲν ἔχω ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν ἐργασία καὶ τὸν καιρὸ θὰ νὰ φθάσῃ κι' αὐτά.

Ἀξιοσημείωτοι εἶναι καὶ αἱ ἀλμαικαὶ πρόοδοι τοῦ κ. Ἀγγ. Λάμπρου. Ἔχει φυσικότητα, εἰλικρίνειαν, μίαν δυκή του δροσιά, ὡραίαν ἄρθρωσιν. Ἡ ἐξέλεξίς του μοῦ φάνηκε ἀπίστευτη, σὲ τόσο λίγο καιρό. Τέλος ἐντυπώσεις συμπαθέστατες.